

Fascinerend, die paddenstoelen

Van het ene op het andere moment was het zomaar ineens herfst. En daar zijn ze dan. Gisteren heb ik ze niet gezien, vandaag zijn er zoveel verschillende. Waar komen ze vandaan? Ik kan me best indenken dat lange tijd gedacht werd dat heksen of de duivel te maken hadden met het verschijnen van de paddenstoelen. Nu weten we beter, maar dan nog blijft het magisch.

Nu weten we dat er onder onze voeten een enorm netwerk van schimmels allerlei planten met elkaar verbindt. In een eetlepel bosgrond zit blijkbaar wel een kilometer aan schimmeldraad. Met het blote oog niet te zien, want zo'n draad is 30x dunner dan een haar. Nog niet zo heel lang weten we van de samenwerking van planten en schimmels. De tere wortelpunten vergroeien met de draden van schimmels, waardoor planten ondanks droogte toch nog water kunnen opzuigen. Die schimmels krijgen er dan suikers voor terug, die de planten met hun bladgroen hebben gemaakt. Iedereen blij. En als dan het weer een beetje meezit, laat die schimmel zich zien, door zijn paddenstoelen boven de grond uit te laten steken. Je ziet ze groeien in de grond, tussen bladeren, op stammen of paaltjes. Paddenstoelen zijn enorm belangrijk voor het ecosysteem. Ze kunnen puinruimen en dienen als voedsel voor mens en dier.

Tuurlijk, die paddenstoelen zijn onmisbaar, maar in de herfst zijn we toch vooral allemaal op zoek naar de vele variaties die je ziet opduiken. Allerlei vormen, allerlei kleuren, fascinerend. Maar voor mij is het hartstikke onbekend terrein. Boeiend, maar zo moeilijk om te herkennen. Een paddenstoel expert zal ik dan ook nooit worden.

Soms zie ik Oost-Europeanen rondstruinen, terwijl ze op zoek zijn naar eetbare paddenstoelen. Dat vind ik nogal risicovol. In mijn kast staat een boek, waarbij op de ene pagina een eetbare paddenstoel staat afgebeeld. Op de pagina ernaast staat – voor mij – zijn tweelingbroer afgebeeld, die dan in meer of mindere mate giftig is.

Afgelopen week wandelden we op Bedaf en fietsten we als ranger over de Maashorst. Overal waren paddenstoelen en ze waren prachtig. Op een gegeven moment zag ik mooie crèmekleurige paddenstoelen met schubben op zijn hoed. Het bleek de geschubde inktzwam, 100% zeker. Niet ver daarvandaan stond een paddenstoel, die ik het best kan omschrijven als een lange spriet, met een omhoog geklapt hoedje, dat alles in pikzwart. Die hele hoed was eigenlijk een kleverige zwarte brij. Dit was dus óók de geschubde inktzwam. Nou was daar wel duidelijk waar de naam vandaan kwam. Kijk ik dan in mijn paddenstoelenboek, dan zie ik de geschubde inktzwam, die valt dus onder de eetbare paddenstoelen. Sterker nog, hij ruikt en smaakt lekker, maar je moet hem echt snel gebruiken, waardoor hij nauwelijks in de keuken wordt gebruikt. Enne, tijdens de geschubde inktzwammen maaltijd, mag je best een alcoholisch drankje nuttigen. Doe dit niet met de kale inktzwam, die op de pagina ernaast staat in mijn boek. Die groeit ook op zwaar bemeste plaatsen, maar mist de schubben op de hoed. Maar deze is dus in combinatie met alcohol echt giftig. Zelfs wanneer je pas twee uur later nog een drankje neemt!

Zo heb je de giftige, maar ook ontzettend bittere zwavelkop, met daarnaast de eetbare, zacht smakende dennenzwavelkop. Nou, dat verschil zie ik niet. Nog zoiets. Het eekhoortjesbrood is blijkbaar echt erg lekker, maar hij lijkt sprekend op de bittere boleet. Die laatste is dan wel niet giftig, maar echt goor. Je zal hem maar per abuis verwerkt hebben in jouw culinair hoogstandje...

Eigenlijk is de enige paddenstoel waarvan ik vrij zeker zijn naam goed heb, de tonderzwam. Deze groeit op verzwakte of dode bomen, maar kan wel zo'n vijftien jaar oud worden. Hij kan zo groot worden, dat je er op zou kunnen zitten en is er dan ook sterk genoeg voor. Dus niet alleen voor kabouter Spillebeen. Gewoon verbazingwekkend en dat voor een paddenstoel.

Voor mezelf ben ik er wel uit. Mijn paddenstoelen komen gewoon uit een plastic bakje van de supermarkt. Voor de rest gewoon genieten van de vele kleuren en vormen.

Echte tonderzwam

Geschubde Inktzwam (2)

Gele trilzwam

Geschubde Inktzwam